

De som høster godene må betale

HOVEDBILDE: UTBYGGER BØR BETALE: Forum for strategisk Nettutvikling (FSN) mener det må være opplagt at det er kraftutbygger som skal bære kostnadene ved å knytte seg til nettet.

FOTO: MONA ADOLFSEN

Av Knut Lockert,
daglig leder for Forum
for strategisk nettut-
vikling (FSN)

Det er FSNs oppfatning at den som genererer kostnadene for tilknytning av ny fornybar produksjon til nettet også bør betale. Det er disse som vil høste inntektene gjennom å benytte nettet til salg av sine produkter – ikke uttakskundene.

Det er få krefter i samfunnet i dagens klimadebatt, som ikke ønsker ny fornybar produksjon velkommen inn i det norske kraftsystemet. Stortinget har gitt uttrykk for dette blant annet gjennom å vedta en tilknytningsplikt for ny produksjon gjeldende fra 1. januar neste år. Det vil si at dersom det kommer en produsent og sier han vil inn på nettet, så må netteier legge til rette for dette. So far so good.

Den som høster må stå

Problemet er at tilknytning av ny produksjon i nettet genererer kostnader og til tider store nettkostnader. Hvem som skal betale for dette sies det svært lite om, selv om løsningen bør være åpenbar. Det er vår oppfatning at de som genererer kostnadene for tilknytning av ny produksjon bør betale. Det er de samme som kommer til å

høste inntektene gjennom å benytte nettet til salg av sin kraftproduksjon.

Dagens politikere har forståelig nok vært redde for å stå i veien for ny fornybar produksjon. Dette har blant annet Småkraftforeningen utnyttet gjennom å påstå at det blir ingen ny fornybar satsning, dersom produsentene må betale for de kostnader de genererer i nettet gjennom et anleggsbidrag. Det er egentlig ganske utrolig at man forlanger at andre skal betale regningen sin, men enda verre er det at argumentet i visse miljøer ser ut til å kunne gå hjem.

Dersom du er en husholdningskunde og skal knytte deg til nettet, må du betale for tilknytning til ditt lokale energiverk. Dersom du driver næringsvirksomhet må du det samme, men dersom du skal inn på nettet med ny produksjon, er ikke dette like opplagt lenger. Det bør det være. Den beste måten å gjøre dette på er gjennom et anleggsbidrag, også i masket nett.

Ellers i samfunnet er det slik at de som drar nytte av kostnadene eller genererer disse må ta regningen. Det er ingen grunn til å bryte med dette prinsippet her.

Mer miljø for pengene

Når man skal regne på hva det koster å etablere ny fornybar kraft, må nettkostnadene inkluderes i regnestykket. Bare på den måten man får en riktig kostnadskalkyle, og det er bare på den måten man får fram den reelle betalingsviljen og de beste prosjektene først. Tar man ikke med nettkostnadene fordi det er andre som skal betale for disse, blir konsekvensen mindre miljø for pengene. Da kan vi jo risikere at prosjekter med svært dyre nettkostnader kommer før prosjekter med rimelige nettkostnader. Det gir i så fall mindre miljø for pengene.

Dersom det ikke tas anleggsbidrag av ny fornybar produksjon betyr dette at det er andre som må gjøre opp regningen.

Fra Rjukan og Tinn Energi har vi ett av mange eksempler. Der er det ca 200 km linjenett. Dette er beregnet for 15 MW og det er et småkraftpotensial med dagens priser på ca 40 MW. For å komme dette småkraftpotensialet i møte, må det investeres ca 50 millioner i nettet. Hvem skal ta kostnadene om ikke småkraftprodu-

sentene selv, som genererer kostnadene skal ta hele eller deler av disse?

Et nasjonalt anliggende

Behovet for tilknytning av ny produksjon for å nå miljømål er et nasjonalt anliggende.

En finansieringsløsning kan derfor ikke innebære at kostnadene ved tilknytning av ny produksjon blir igjen lokalt i distriktene, mens profitten kommer ett annet sted.

Det er tatt til orde for en felles nasjonal tariff i forbindelse med tilknytning av ny produksjon. På den måten kan man legge regningen på alle kundene i Norge og ikke bare på de kundene lokalt der hvor investeringen foretas. Dette kan synes forlokkende, men det innebærer i konsekvens at det er vi andre som må betale for nettet som produsenten trenger, og det innebærer igjen at vi ikke får fram de beste prosjektene først.

Ulønnsomt?

Dersom det er slik at et prosjekt ikke lønner seg etter at man blir presentert for nettkostnaden kan politikerne bestemme seg for å gi støtte til nettet gjennom Enova eller over statsbudsjettet forøvrig. Det er en ærlig tilnærming, der politikerne må velge hva skattepengene våre skal brukes til.